SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCVII. No. 188. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 2, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 188 РІК XCVII

Пам'ятаймо про Україну!

Підприємець з Індіяни подарував киянам комп'ютерну систему

Нюарк, Н. Дж. — Степан Двояк, власник фірми Супірійор Саплай з міста Мерійон в Індіяні, подарував Київському Державному Університетові велику комп'ютерну систему. Система була вже замала для його фірми. Цю систему вартості понад 50,000 дол. вагою більше тонни, перевіз Фонд Руху за Демократизацію України літаком, який віз ліки Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля.

Перебуваючи в Києві, д-р Тарас Гунчак та д-р Роман Воронка зустрілися із ректором київського університету д-ром А. Скопенком і склали угоду, яка вказує хто і як може користуватися цією системою. Система перейшла на користування до мех-математичного відділу під керівництвом декана д-ра Миколи Перестюка.

С. Двояк пояснив, що ця система Ай-Бі-Ем-34 може співпрацювати в той самий час з багатьма робочими станціями та друкувалками, а не тільки з тими, які він дарував. Він активно пошукує тих, хто міг би йому допомогти роздобути більше таких робочих станцій. Його телефон (317) 662-9922.

„Україна прокинулася і потребує нашої допомоги. Допомогти їй це обов'язок кожного свідомого українця", — заявив С. Двояк коли він відгукнувся на заклик Народного Фонду Допомоги Україні.

С. Двояк

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує курси англійської мови для підготовлених. Початок курсів у вівторок, 9-го жовтня. Курси відбуватимуться двічі на тиждень, у вівторок і в п'ятницю від 6-ої до 8-ої год. вечора в приміщенні УІА, 2 Схід 79-та вул. Крім того, курси підготовлятимуть до іспитів для отримання американського громадянства. За інформаціями слід звертатися на число телефону: (212) 288-8660.

В. ЧОРНОВІЛ ПЕРЕБУВАЄ В КАНАДІ

Торонто. — Сюди в середу, 26-го вересня, приїхав голова Обласної Ради Львівської області Вячеслав Чорновіл, на запрошення організаторів конференції про Великий голод, щоб взяти участь у святочному бенкеті на закінчення цієї конференції.

На летовищі вітали В. Чорновола представники організацій, а зокрема члени Комісії Дослідження Великого голоду, до яких гість промовив коротко з уваги на поганий стан здоров'я. З того приводу його перевезено до лікарні, де лікарі-спеціялісти перевели точні прослідження його захворіння і ствердили легкий серцевий удар. Після двох днів перебування в лікарні стан хворого так поправився, що його звільнено під опікою українського лікаря на дальше лікування.

В суботу, В. Чорновіл, як було заплановано, промовляв на бенкеті, в якому взяло участь 530 осіб, а в неділю 30-го вересня був у галерії Шафранюків на відкритті мистецької виставки Олекси Ткаченка із Дніпропетровського.

ЗЛОЧИНСТВО В СССР ЗРОСТАЄ

Москва. — Агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що співробітники чикагської поліції відвідали недавно Совєтський Сою, зокрема Москву і Ленінград, де на протязі 10-ох днів знайомились з роботою совєтської міліції. Після закінчення візити американці поділилися своїми враженнями з кореспондентами. На їхню думку злочинність в Совєтському Союзі буде зростати, особливо тоді, коли країна перейде на економічну систему вільного ринку.

В загальному, на думку чикагських спеціялістів поліції, злочинність в СССР дуже висока. „Перехід на систему вільного ринку може спричинити ріст злочинів і створити нові для вас проблеми", — заявили американські спеціялісти своїм совєтським колегам. Заступник керівника управління поліцією в Чикаго Метт Родрігас, звертаючись до совєтських керівників міліції, закликав їх змінити свою систему поборювання злочинів, взоруючись на деяких методах поліції на Заході, зокрема у Великобританії та деяких інших европейських країнах. Він може зумисно не називав методів у З'єднаних Стейтах Америки, бо вони також вимагають поліпшення. Американське законодавство зокрема вимагає змін, а з цим дуже пов'язана праця поліції.

Як повідомили члени американської делегації, їм вдалося дещо познайомитись зі статистикою злочинів в СССР. Згідно з цією статистикою в Совєтському Союзі з населенням 285 мільйонів, реєструється 7,000 злочинів денно. Міністерство внутрішніх справ передбачає, що в цьому році злочинність зросте на приблизно 15 відсотків. Член делегації, професор катедри кримінальістики Іллинойського університету Ричард Ворд заявив, що совєтській міліції треба буде рахувати на збільшення злочинів, зокрема розкрадання майна і грабунків у зв'язку з економічними змінами.

ВЛАДА ВИСУВАЄТЬСЯ З РУК М. ҐОРБАЧОВА, — КАЖУТЬ УРЯДОВІ ОСОБИ ЗСА

Вашінґтон. — Аґентство Ассошіейтед Пресс інформує, що чимало урядових осіб і досвідчених політичних дорадників Адміністрації президента Джорджа Буша звертають увагу на спад популярности генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР Михаїла Ґорбачова та на започаткування процесу висування влади з його рук. Причиною цієї зміни можуть бути дві головні справи: його нерішучість у справі економічних перемін і стремління республік проголосити свої суверенні незалежні держави, позбавивши тим самим центр зверхности.

Такі й подібні міркування офіційних осіб ЗСА і політичних дорадників Уряду та знавців підсовєтської проблематики, до голосу яких прислухається Державний департамент, можуть вказувати на те, що Адміністрація Дж. Буша обережно, але послідовно міняє свою оцінку здібностей М. Ґорбачова, хоч офіційно ще нігде про ці справи не говориться і жодного потягнення ще не зроблено, яке вказувало б на зміну.

Публічно президент Дж. Буш хвалить політичні і економічні програми Ґорбачова, перебудову, демократизацію і надання більшої свободи для республік, а навіть тут і там намагається боронити престижу совєтського президента, але за кулісами ідуть інтенсивні студії не тільки його особи, але в першу чергу його політики і його заяв, які, на думку багатьох, позбавлені щирості і авторитетности. В окремому інтерв'ю дослідник Брукінської інституції Гелмут Сонненфелд каже, що Адміністрація дуже сумнівається у щирості М. Ґорбачова і його урядових потягнень. „Я думаю, що існує криза авторитету, яка тягнеться вже від довшого часу", — заявив Сонненфелд, спеціяліст від східньо-західніх питань, який був політичним дорадником для президентів ЗСА Ричарда Ніксона і Джералда Форда. На його думку центральний уряд в Москві і президент Ґорбачов з кожним днем гублять авторитет. „Ґорбачов має ще авторитет у Верховній Раді СССР, яка надала йому спеціяльні повновласті, але я не є певний чи цей авторитет протягається на народи СССР". Сонненфелд також каже, що він сумнівається у так звані президентські „укази", до яких, на його думку, мало хто прислухається чи прив'язує увагу.

В кількох останніх днях в Москві і на провінції поширилась вістка про можливість військового перевороту і про заходи перебрання влади військовим командуванням, принаймні на якийсь час. Поголоски про це продісталися до Верховної Ради СССР і міністер оборони маршал Дімітрій Язов мусів оправдуватись, кажучи, що це, мовляв, підготовка до листопадової паради. Дорадники Адміністрації кажуть, що досі не було прецедентів в історії Росії, щоб військо перебирало владу. Сонненфелд натомість думає, що проблемою М. Ґорбачова не є затримання влади. Він в цьому великий грач і завжди виходить переможно, але його здібність врятувати цілість імперії піддається сьогодні під сумнів. „Немає іншого пояснення, — кажуть політичні дорадники Адміністрації, — влада з центру переходить до республік, хоч Кремль все ще переважає, маючи за собою армію, КҐБ, спеціяльні частини і послаблену, але здисципліновану Комуністичну партію. Сонненфелд вважає, що ситуація в СССР є дуже небезпечною, головно тепер дуже ризикованою для імперії була б заміна Ґорбачова.

Запитаний чи втрата престижу і влади Ґорбачова може негативно відбитись на американсько-совєтській співпраці. Сонненфелд погодився, що може, хоч це не мусить статися зараз.

Більшість республік проголосили вже суверенітет, а національні провідники проповідують тепер ідею виходу з СССР.

У КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ БАГАТОЛЮДНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Київ (ІЦР). — На заклик Секретаріяту Руху, УРП та МПА тут на території Республіканського стадіону 30-го вересня і 1-го жовтня від український мітинг під гаслом: „Ні новому союзному договору!", у якому взяло участь 100,000 осіб.

Мітинґ відкрив секретар Руху Богдан Тернопільський. Слово було надано представникам численних демократичних організацій виступили голова УРП і Народний депутат України Левко Лук'яненко, якого зустріли овацією та вигуками „Слава!", народні депутати Олесь Шевченко, Лариса Скорик, Степан Хмара, Володимир Яворівський, Іван Заєць, голова київського страйккому Михайло Ратушний, співголова УНДП Євген Чернишов, представники Союзу Українок, СНУМ, Партії Зелених України, Комітету солдатських матерів та інші. Промовці наголошували на тому, що підписання нового союзного договору стане новим ярмом для України, приведе до цілковитого знищення українців як нації, вимагали резиґнації Леоніда Кравчука та партократичного уряду Масола. У промовах звучали вимоги розпочати реалізацію положень декляраціі про державний суверенітет України, створення республіканської армії, закриття Чорнобильської АЕС, націоналізації майна КПСС на території України, визнання комуністичної теорії та практики злочином проти людства.

Звучали також вимоги розпуску Верховної Ради і демонтажу пам'ятників Леніну.

Протягом мітинґу до його учасників приєднувалися нові й нові колони, зокрема колона учасників республіканської конференції ТУМ, так, що коли громада рушила центральними вулицями міста, кількість учасників демонстрації становила вже понад 100,000. Море блакитно-жовтих прапорів залило весь Хрещатик від початку до кінця. Люди несли гасла з протестом проти союзного договору, скандували: ‚Україні — волю!" Проходячи повз пам'ятники Леніну „Ленінізм — фашизм!" Снумівці несли вінки з написом „Прощай, немитая Росія", а за ними труну з серпом та молотом на якій було написано: „Прощай імперія" і коли вони намагалися піднести труну з вінком до музею Леніна, стався єдиний інцидент за весь день: міліція викинуна і труну і вінок зі сходів музею. Готовий вибухнути конфлікт пригасили музиканти оркестри Парку культури та відпочинку, вчасно загравши гимн „Ще не вмерла". Люди підхопили і співаючи рушили далі.

Демонстрація протесту проти підписання союзного договору і за роспуск ВР УССР стала найчисленнішою за часи совєтської влади у Києві.

Подібні мітинґи пройшли в Івано-Франківському, Донецькому, Львові та в багатьох інших містах України.

Концерт хору „Думка" в Ню Йорку пройшов з великим успіхом

Ню Йорк (В. Левенець). — Напередодні свого виїзду в турне по Україні 2-го жовтня) відомий із своїх численних виступів тут, у З'єднаних Стейтах Америки, Канаді і Европі, мішаний хор „Думка" під керівництвом талановитого дириґента Семена Комірного і акомпаньяментом Евгенії Палій, дав свій передвиїздний концерт у нюйоркській залі школи Вашінґтон Ірвінґ, який пройшов з великим мистецьким успіхом.

Ввесь дохід з концерту управа хору призначила на допомогу дітям Чорнобиля і тому не випадково хор з виступом вітав голова Народного Фонду Допомоги Україні проф. Тарас Гунчак назвавши концерт особливою історичною подією, а „Думку" берегинею українського мистецтва, зокрема пісні, збереженій в усій її красі, щоб понести її знову в Україну, потішити нею наш народ, над яким нависли чорні хмари Чорнобиля, але який підноситься на повний ріст і домагається свого місця у вільній европейській спільноті. Він побажав щасливої подорожі і успіхів у виступах, які, на його думку, є частиною вкладу у загальний процес національного відродження.

Виступив також голова „Думки" Ігор Раковський і подякував громаді за підтримку, а зокрема Українському Народному Союзові, Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" і Українсько-

(Закінчення на стор. 3)

Спільний ринок допомагає Східній Европі

Брюссель. — У четвер, 27-го вересня, виконавча комісія Европейської спільноти прийняла рішення про передачу 46 міл. дол. для реалізації трьох термінових програм у Східній Европі.

Ці гроші будуть розподілені таким способом: 1.31 міл. дол. будуть використані на те, що східньонімецькі студенти дістануть можливість на свій вибір протягом року вчитися у високих навчальних закладах Західньої Европи, як це практикується у молоді країн Европейської спільноти. 18.3 міл. дол. відпущено на фінансування малих підприємств Східньої Німеччини щоб вони могли конкурувати з аналогічними підприємствами Західньої Німеччини. Найбільша сума — 26.2 міл. дол. — призначається для відновлення екологічного балянсу на території Східньої Німеччини.

На сьогоднішній день це найбільш забруднена країна Центральної Европи. У Східній Німеччині широко використовувалося буре вугілля, яке забезпечувало понад 80 відсотків її енерґетичних потреб, будучи при цьому основним джерелом забруднення повітря. Рівень вмісту в атмосфері шкідливих речовин у південних областях країни і особливо у Саксонії, настільки високий, що тривалість життя там в середньому на 10 років менша, ніж у Західній Німеччині. Забруднення повітря в цьому районі привело до загибелі майже 55 відсотків лісів.

Гроші, виділені для допомоги Східній Німеччині, — це частина з фінансової допомоги країн Европейської спільноти Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині, Болгарії і Югославії. Загальна сума допомоги становитиме вже в цьом у році 162 міл. дол.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА „БАТЬКО І ДОНЬКА"

Філядельфія. — 43-ій Відділ Союзу Українок Америки влаштовує в п'ятницю, 5-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі відкриття мистецької виставки архипресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова і Ольги Пастухів під назвою „Батько і донька". Мистців привітає мистець-сеньйор проф. Петро Мегик. Початок відкриття о год. 8-ій вечора. Виставка триватиме два дні: суботу, 6-го жовтня, та неділю, 7-го жовтня, від 10-ої год. ранку до 5-ої по полудні.

У СВІТІ

ПІСЛЯ 11 ТИЖНІВ збройної конфронтації поміж військом канадського уряду та індіянами з племени Могок біля курортного містечка Ока у канадській провінції Квебек все закінчилося минулої середи непередбаченою сутичкою. Могокські воїни та 22 жінки і діти склали зброю та залишили приміщення центру Кенесатака для оздоровлення алькоголиків і наркоманів, де вони впродовж тих 11 тижнів були оточені канадським військом. Згідно з домовою індіянські воїни мали перейти до автобусів, що мали їх відвезти в призначене місце. Одначе, вийшовши з будинку, вони чомусь попрямували в сторому містечка Ока. Військо старалося їх завернути, що й викликало непередбачену сутичку, але все закінчилось добре. Це непорозуміння розпочалося з місцевого протесту індіян проти розбудови льокальної ґольфової площі, що посягала на землю, яку індіяни уважали землею свого племени. Тепер індіянські воїни мусять з'явитися перед провінційним суддею, який встановить чи за свій вчинок вони будуть оскаржені.

У П'ЯТНИЦЮ, 28-ГО ВЕРЕСНЯ, філіппінський суд визнав винними 16 осіб у вбивстві мужа президента Коразон Акіно на летовищі у Манілі 1983 року та виправдав 20 інших. Вбивство сенатора Беніна Акіно серед білого дня, коли він повернувся із ЗСА, де перебував на добровільному засланні, так розгнівило філіпінський народ, що він усунув з уряду президента Фердінанда Маркоса. Засуд цього три і піврічного судового процесу було оголошено в річницю смерти колишнього президента Ф. Маркоса, який на думку багатьох філіппінців був тим, що наказав убити сенатора Акіньо. Цих 16 засуджено також і за вбивство Ролянда Ґальмана, який, за твердженням Ф. Маркоса, був тим підступним вбивцею. Всіх 16 засуджено на доживоття та наказано їм заплатити 300,000 дол. спадкоємцям вбитого сенатора. Серед засуджених є генерал Лютер Кустодіо, колишній шеф безпеки на летовищі Манілі.

ЩОБИ ПОКАЗАТИ СВОЮ політичну стійкість під час напруженої ситуації з приводу подій у Перській затоці єгипетський президент Госні Мубарак оголосив всенародний опит шляхом голосування у наступному місяці з уваги на рішення Верховного суду, щоби розпустити існуючий парлямент і оголосити нові вибори. Дипломати та інші знавці твердять, що таке потягнення єгипетського президента є розраховане на те, щоби показати своїм політичним ворогам, що в нього є підтримка серед народу, як і схвалення участи Єгипту у міжнародних санкціях проти Іраку. Виступаючи в радіо та телевізії, президент Мубарак сказав, що всенародний опит заплановано на 11-го жовтня і це дасть можливість „всім нашим громадянам висловити свою думку".

Білий Дім і Конґрес договорились про справу бюджетову

Вашінґтон. — Пресові агентства і кореспонденти інформують з Вашінґтону, що в суботу пізно ввечері керівники обидвох палат Конґресу і представники Адміністрації президента Джорджа Буша випрацювали компромісовий проєкт бюджету на 1991 рік.

Президент Дж. Буш, перервавши свої відвідини в Ню Йорку, де він бере участь в нарадах Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй і поїхав до Вашінґтону, щоб спільно з лідерами Конґресу проголосити домовленість. Дехто з політичних аналітиків вже натякає на політичні поразки республіканців з приводу уступлення з принципових позицій Республіканської партії, але також демократи не здобули своєї головної цілі, підвищити федеральні податки із заробітку. Будуть, очевидно, підвищені податки на алькогольні напитки, тютюнові вироби, коштовні речі, бензину і багато інших речей, зокрема на квитки летунського перелету, обслугу в ресторанах, а також буде зменшена програма медікер. Заторкнення соціяльних програм викликає в багатьох протест і вже розпочалась акція писання листів і висилання телеграм до конґресменів і сенаторів у цій справі.

В АМЕРИЦІ

ПРАВНИЧА КОМІСІЯ Сенату 13-ма голосами проти одного схвалила кандидатуру Дейвида Сутера як члена Верховного Суду ЗСА. За Сутера проголосувало 6 сенаторів-республіканців та 7 сенаторів-демократів. Проти голосував єдиний сенатор-демократ Едвард Кеннеді. Під час заключного обговорення та голосування Д. Сутера в будівлі Сенату не було. Там були присутні представники багаточисельних правозахисних, феміністських та інших груп, які проводили кампанію проти призначення Сутера. Голова Крайової організації жінок Моллі Ярд заявила, що „такі сміливі люди як Кеннеді, варті особливої нагороди". Вона підкреслила, що призначення Сутера „заверне країну до середньовіччя".

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ здоров'я ЗСА запропонував почати розпрацювання таких заходів, які допоможуть матеріяльно стимулювати особи, що мають намір припинити куріння. Директор Центру контролі захворювань Вілліям Ропер вважає, що спеціяльні грошеві суми, які передбачається надавати як фінансовий побудник курцям, що вирішили припинити свою небезпечну для здоров'я звичку, допоможуть зменшити величезні витрати на лікування багаточисельних захворювань. На сьогоднішній день сума цих витрат досягає щорічно 52 міл. дол. Згідно з твердженням секретаря охорони здоров'я Антоні Новелло, дослідження стану здоров'я тих, що кинули курити, вказують на те, що позитивний факт гарантований незалежно від віку курця. Навіть якщо людина перестає курити у віці понад 65 років, вона тим самим продовжує своє життя мінімально на один рік

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до п'ятниці, 28-го вересня, 3,688 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

92,041.01

Молоді жінки влаштовують конференцію

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Х.В-Ф.). — Зваживши великі зміни, що зайшли у житті країн світу впродовж останніх кількох років, зокрема у житті країн Східньої Европи та Совєтського Союзу, зорганізоване в Союзі Українок Америки жіноцтво вирішило докладніше познайомитися з тими подіями та можливими їхніми наслідками в майбутньому.

З цього приводу СУА центрального Ню Джерзі спонзорує третю з черги конференцію „Українська жінка у двох світах", а організаційною ділянкою конференції та підготовою програми займаються 4-ий і 18-ий Відділи СУА.

До редакції „Свободи" заходить п'ять молодих жінок із організаційного комітету, щоби розказати про свої уже пророблені заходи у підготові цього важкого завдання. З розмови дізнаємось, що конференція відбудеться 12-го, 13-го і 14-го жовтня в елеґантних приміщеннях Ембассі Світс готелю у Піскатавей, Н. Дж.

Організаційний комітет під головуванням Люби Сірої складається з таких осіб які відповідають за окремі ділянки: Люба Никифорук і Оксана Бокало — зв'язок з адміністрацією готелю, Катя Хома — реєстрація, Оксана Кордуба — програма під час святкової вечері, Марійка Ґеча — мистецьке оформлення, д-р Ока Грицак — панелі, Люба Біловчук — реєстраційні оплати, Віра Старух — реклямно-інформаційне видання, Тирса Павляк — оголошення, Галина Контіччіо — популяризація, Надія Нинка і Зеня Брожина — вільні члени та Марта Хомяк, дорадник. На питання, чому саме такий клич вибрали на цьогорічну конференцію, молоді жінки відповідають, що до цього їх спонукали потрясаючі події в Україні. Завданням панелів буде обговорити в який спосіб кожна жінка може допомогти у відбудуванні країни. В загальному, намічена програма дуже цікава та включатиме багато питань й проходитиме вона під гаслом „В єдності сила".

Провідну думку на відкритті конференції виголо-

В редакції „Свободи" членки підготовчого комітету конференції „Українська жінка у двох світах" (сидять, зліва): Люба Сіра і д-р Ока Грицак; (стоять): Марійка Ґеча, Тирса Павляк і Оксана Кордуба.

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City, N J, 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00, 3 months — $12 00
UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Шантаж — засіб політики

Диктаторський президент Іраку Саддам Гуссейн здвигнув могутню силу, скуповуючи скрізь, де тільки можна було, головно в Совєтському Союзі, Німеччині та Чехо-Словаччині легку і важку зброю. Будучи багатою країною завдяки своїй нафті, Ірак за правління Саддама Гуссейна має зброю стрільну, хемічну, бактерологічну, тисячі танків, ракети, розмірно найслабше летунство (французькі бомбардувальники типу „Міраж") і те почуття фізичної сили поруч із ніким неконтрольованою владою надхнуло його ароґанцією і жадобою влади над якнайбільшою територією. З Іраном не повезло. У восьмилітній війні винищив газовою атакою один мільйон цивільних осіб. З нападом на Кувайт не мав турбот. Але не сподівався такої реакції у широкому світі, не сподівався, що Рада Безпеки ООН проголосить економічну бльокаду, не сподівався, що Америка перекине до Савдійської Арабії вже 150,000-не військо і зосередить там чвертьмільйонову армію разом з союзними військами, та опиниться перед могутньою морською армадою і могутнім летунством на десятках базах. У „Ню Йорк Таймсі" було цікаве твердження, що Саддам Гуссейн не знає Заходу та зокрема не знає Америки і психіки Марґарет Тачер, Франсуа Міттерана чи Джорджа Буша. Це незнання спонукало його влаштувати видовище з англійськими жінками й дітьми на показ, що він, Саддам Гуссейн лагідний і благородний опікун чужинецьких „гостей". Той пропаґандивний цирк насторожив проти нього всю Англію. Шантажував Захід закладниками, шантажував погрозою терористичних атак. Врешті проголосив загрозу, що коли в Іраку забракне харчів у наслідок бльокади — то він знищить нафтові шиби в Савдійській Арабії та заатакує Ізраїль. Шантажем не можна налякати названих західніх лідерів. На пресовій конференції Буша кілька днів тому, запитав його один журналіст, чому він, Буш, не хоче зустрітися з Саддамом Гуссейном і у такій безпосередній розмові, не шукає мирного полагодження конфлікту. Відповідь була ясна: рішення Ради Безпеки і принципове становище ЗСА і союзників вимагає від Іраку відкликання військ з Кувайту і привернення тамошньої попередньої влади. Якщо Саддам Гуссейн зробив би це, то промостив би шлях до безпосередньої зустрічі та шукання злагоди. Але Саддам Гуссейн зробив із Кувайту випадову військову базу, не звільнив ні одного мужчини — закладників-і все більше вдається до нових погроз.

Як це вже стверджено на цьому місці — ситуація загнала проблему у сліпий кут. Не стало місця для якогось компромісу. Сам Саддам Гуссейн і йорданський король Гуссейн пропонують обмежитися до „арабської розв'язки" конфлікту", але не кажуть яка це розв'язка. Йорданський король так заплутався у всіх цих подіях, що готов погодитися на передачу Кувайту Іракові. Погодився би на це лібійський диктатор Муаммар Каддафі, але не погодився би президент Єгипту Госні Мубарак, не погодились би володарі Савдійської Арабії й Еміратів, не погодився б володар Марокко. Коли Буш боронить принцип, що не вільно безкарно нападати на чужу та ще і багато слабшу мілітарно країну, то згадані вище арабські лідери — ворожі Саддамові Гуссейнові, бо не знають, чи він, вигравши напад на Кувайт, не захоче проковтнути Савдійську Арабію й малі держави в обширі Перської затоки — центру нафтового промислу.

Тому ситуація безнадійна. Ні одна сторона не хоче розпочинати стрілянину, бо здає собі справу, що це вірогідно була би війна, в якій не було би переможця ані переможеного, а була би справжня катастрофа для вояків по обох сторонах, — трагедія для матерів, дружин, наречених, родин і народів. Тому продовжується війна пропаґандивними заявами та з боку Саддама Гуссейна — погрозами та це вічно не може тривати. Атмосфера не злагіднюється, а навпаки — загострюється. Джордж Буш уже заповів, що на День Подяки відвідає американське військо у Савдійській Арабії. Якщо до того часу не закінчиться криза — то буде мова про святкування Різдва Христового у Савдійській Арабії. Небезпечна гра з вогнем. Помилився Саддам Гуссейн, але помилився теж Джордж Буш, який не знав, хто такий Саддам Гуссейн. Обороняє він принцип справедливости, але має діло з безпринциповим фанатиком.

Михайло Кучер

СЛОВО ҐОРБАЧОВА ПРО ЛЕНІНА

На черговому урочистому засіданні партії Міхаїл Ґорбачов виступив з доповіддю, досить обіцюючою — „Слово про Леніна". Цю доповідь генерального секретаря і президента треба вважати спробою ідеологічного протинаступу, яку вважають „ідеологією обновлення".

На цю тему була передова стаття у „Правді" — „Відкритий лист ЦК комуністам Союзу", та заклики ЦК КПСС на 1-го травня, плюс інтерв'ю з ідеологом В. Мєдвєдєвим у „Комсомольській Правді".

У своєму „Слові про Леніна" Ґорбачов схарактеризував суть своєї чергової політичної кампанії. Він уважає обов'язком „захищати Леніна", бо від Леніна „можна відвернутись" але якщо, так, то „були б підрізані основи суспільства і держави". Тут згадується дореволюційна назва в Росії дисидентів — „потрясатели основ — это которие жиды и студенты".

Горбачов також підкреслив, що має на увазі „справжнього Леніна, значить є й — „несправжній". Варто знати який Ленін потрібен тепер Ґорбачову – „майстер політичних махінацій". Ґорбачов також кілька разів вжив вираз „повернення", „моменти повернення", „великі повернення", „моменти повернення", „сьогоднішні повернення".

У Леніна Ґорбачов знайшов зразок для своєї політики і поведінки, для перебудови". (Не відразу Краків збудовано!). У Леніна була своя перебудова — Берестейський мир, нова економічна політика — НЕП — ленінська національна політика.

Уже Троцький хвалив Леніна за велике вміння до різких перемін тактики, засобів для обману ворога. Ленін вмів „круто повернути", якщо того вимагало політичне становище, коли криза загрожувала існуванню комуністичної влади. Тоді Ленін жертвував усім, крім влади. А закиди були більш як поважні 1918 року погодження на зменшення території СССР — віддав німцям Україну. Коли існуванню комуністичній владі загрожувало селянське повстання, Ленін пішов на нову економічну політику.

Ґорбачов говорив про „ленінську політику компромісів як нового засобу затримання влади. Так Ленін говорив на 3-му З'їзді Комінформу 11-го липня 1921 року, а слухали його члени-делеґати німецької, польської, чехословацької мадярської та італійської партій. Ленін повчав — наше завдання стати сильними, сильнішими, розумнішими, навіть на перший погляд антикомуністичними — тільки з однією метою — затримати політичну владу. Тактика — це не зміна політичного кредо. Про „мир" і „компроміси" Ленін говорив як засоби обману ворога, який довірчивий. На такі „повороти" Ленін не вагався іти.Ленін не вагався йти на конфлікти з співробітниками. Якщо з ним не погоджувались — погрожував відійти від влади. Ця погроза завжди діяла. 1924 року Леніна називали „великим стратегом" клясової боротьби". Якщо до Леніна підійти з логікою — протиріччя виразні, якщо з діялектикою — усе в порядку.

Навіть у Москві бракує хліба, цигарок, а завтра буде бракувати картоплі — отого „другого хліба совєтської людини". В Америці картоплю названо дуже поетично — „картопля — це помаранча бідної людини". Очевидно мається на увазі вітаміну „Ц". Урожай картоплі був дуже добрий, але зібрано тільки 12 відс., решта спочиває в землі, хоч на допомогу колгоспникам послано 100,000 війська. Капіталісти Америки вже запропонували продати (подарувати) Совєтському Союзові мільярди цигарок. До сі Болгарія послала один поїзд.

У серпні ц. р. Єльцин відбув довгу подорож по „своїй республіці" — три тисячі кілометрів. З Єльцином був американський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Бил Келлер. У своєму звіті американець написав, що такої нужди, яку він побачив, західній людині трудно собі уявити. Що в готелях, де зупинявся Єльцин — несподівано — бракувало постійно гарячої води і вже також леґендарного туалетного паперу. Єльцин також уникав урядових авт і „товкся" — буквально-місцевими автобусами і трамваями.

Єльцин за своєї подорожі людям нічого особливого не казав, тільки свідомо напевне уникав слів „Ленін" і „перебудова". Популярність Єльцина зростає, Ґорбачов мав тільки 30 відс. опитуваних.

В одному з міст за подорожі місцева номенклятура влаштувала Єльцинові багату зустріч з вишуканими делікатесами. Коли Єльцин вже сидів за столом, його повідомлено, що не працюють мікрофони, а на площі-натовп. Єльцин вислизнувся із-за столу і якимось „вікном" та брудними драбинами видряпався на дах будинку. Коли Єльцин запорошений і брудний з'явився на даху, натовп на площі привітав його стихійним ревінням. Не було чути окремих вигуків чи гасел — саме ревіння. Так реве океан за бурі, коли кидає хвилі на прибережні скелі.

Зараз за Єльцином на даху появились техніки з добрими мікрофонами.

Отже Ленін для Ґорбачова остання „соломина" спасіння.

У „Слові про Леніна" Ґорбачов твердив, що суспільству потрібна аванґардна партія соціялістичного зразка. Нема іншої „розумної альтернативи". Основа системи залишається незмінна. Партія міняє тільки прикметники. Замість „зрілого соціялізма" буде „гуманний і демократичний". Останнім часом у статтях і промовах партія виявила власне „ідеологію обновлення". Центральний комітет твердо тримається матеріялістичного світогляду і діялектичної ідеології Маркса, Енґельса, Леніна. Спроби ревізії вчення Маркса — непродуктивні.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван О. Післарій

Вперше в Києві

Серед подій, якими багате музичне життя Києва цього року, одна не може не привернути особливої уваги. То концерт Лілеї Волянської, що був влаштований асоціяцією „Музична спадщина" при Музичному Товаристві Української ССР та Товариством української мови ім. Т. Г. Шевченка і відбувся 8-го серпня ц. р. на сцені Будинку вчителя, колишнього будинку Центральної Ради на вулиці Велико-Володимирській.

Творчість цієї обдарованої артистки добре відома в ЗСА та Канаді. Виступ у Києві для української співачки з канадського міста Едмонтон став для неї першим на землі України.

Зворушливою була її зустріч з шанувальниками української клясичної вокальної музики. В репертуарі співачки знайшли місце твори видатних українських композиторів: М. Лисенка та А. Вахнянина, Д. Січинського і С. Гулака-Артемовського, Г. Майбороди, С. Людкевича та інших. Чисте, лірико-драматичне сопрано чарівної Лілеї відразу ж захопило слухачів і заворожило їх увагу до самого кінця концерту.

Довершене, високо емоційно виконання було винагороджене оплесками та численними букетами квітів.

Виступ Лілеї Волянської супроводжували талановитий київський пяніст Тарас Філенко та ведуча концерту — музикознавець Тамара Булат.

У концерті Лілеї Волянської деякі музичні твори виконувалися у Києві вперше, зокрема романс „Любов" Миколи Лисенка. Ноти цього романсу Тамара Булат шукала понад 20 років, і завдяки щасливій долі та впертості дослідника пошуки увінчалися знахідкою і чудесним виконанням твору українським соловейком з Канади. Лілея Волянська виявилася приємною несподіванкою для шанувальників української музичної культури. Не тільки вишуканий стиль виконання, але й бездоганна вимова зробили її творчий доробок подарунком публіці, що прийшла на її концерт. Серед присутніх у залі був композитор Григорій Майборода, який щиро поздоровиь Лілею з успіхом: „В моїй особі, — сказав він, звертаючись до співачки, — Ви маєте палкого шанувальника Вашого таланту!" — Із пропозицією приїхати до Києва з метою ознайомлення з сучасною українською вокальною школою, з мистецтвом відомих оперних співаків звернувся до Лілеї Волянської ректор Київської консерваторії О. С. Тимошенко, що також був на її концерті.

Та, мабуть, найбільшими уболівальниками серед слухачів Лілеї Волянської були колишня співредактор нюджерзької газети „Свобода" Людмила Волянська — мати співачки, що родом з Києва, та батько співачки д-р Олег Волянський — відомий лікар-психіятр з Ню Йорку, що приїхав у Київ на III конґрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств.

Коли в заключення свого концерту Лілея Волянська висловила глибоку подяку всім присутнім і жаль з приводу того, що вона мусить виїжджати з Києва, якось само по собі виникло імпровізоване виконання пісні композитора І. Шамо „Києве мій", яку підхопила вся заля. Слухачі стоячи співали разом з артисткою.

Гучні оплески, овації, море квітів, — так закінчився цей перший в Києві концерт досі не знаної українській публіці столиці співачки з Канади — Лілеї Волянської. І наче на підтвердження визнання таланту співачки учасники ансамблю „Гомін" разом з іншими слухачами концерту заспівали їй „Многая літа!"

Щасти Тобі, Лілеє!
Україна чекатиме на нові зустрічі з Тобою!

Визначні події відбулися у культурному житті українців Пряшівщини за останні два тижні. В Кошицях і Пряшеві з великим успіхом виступив український чоловічий хор із Польщі — „Журавлі". В селі Убля Гуменського округу та Пряшеві — драматичний колектив русинів Югославії з не меншим успіхом показав комедію Гоголя „Одруження". На сторінках газети „Нове життя", розгорнулася жвава і запальна дискусія навколо появи першого числа часопису „Русин", що почав виходити т. зв. „русинською" літературною мовою. Кілька сеансів у Східній Словаччині дав відомий київський психотерапевт Анатолій Кашпіровський. До Пряшева завітав директор університету у Вашінґтоні — уроженець Пряшівщини Михайло Зарічняк.

* * *

Та сьогодні я хотів би розповісти не про події у моєму рідному краї, а про свою подорож на Україну.

Від 27-го серпня до 2-го вересня мені довелось брати участь в Першому світовому конґресі Міжнародної асоціяції україністів у Києві. Це була і справді досі небувала зустріч українців цілого світу. З України на конґресі зареєструвалося біля триста вчених. Майже двісті українознавців прибуло із-за кордону: із ЗСА, Канади, Франції, Італії, Великобританії, Австралії, Японії, Китаю, країн східньої і південної Европи, з

Микола Мушинка

УКРАЇНІСТИКА ПОЧИНАЄ БУТИ НАУКОЮ

I.

Росії, Казахстану і з багатьох інших країн. Треба сказати, що конґрес був зорганізований прекрасно. Ним жив не лише Київ, але й вся Україна.

Церемонію відкриття конґресу разом з урочистим концертом прямо передавало телебачення. А в програмі концерту була і „Молитва за Україну" Миколи Лисенка, і „Червона калина" Євгена Сиранковича, і український гимн „Ще не вмерла Україна". А виконував усі ці пісні Державний академічний український народний хор ім. Верьовки, той самий хор, який ще в недалекому минулому змушений був кожну свою програму відкривати „Піснею про рідну партію", „Піснею про Леніна", і навіть з народних колядок викидати слово „Бог".

Перед заповненим Київським театром опери та балету ім. Шевченка, а посередництвом телеекранів та радіоприймачів перед цілою Україною, виступали ті, що їх недавно обмивали помиями, називаючи їх безбатченками, запроданнями, буржуазними націоналістами і всякими іншими „ворогами народу". Недарма професор Колюмбійського університету в ЗСА Юрій Шевельов свою промову жартома розпочав словами „Милі мої друзі", й шановні вороги!". Здавалось зовсім логічним і самозрозумілим, що перше пленарне засідання в Києві розпочалося посланням до учасників конґресу Київського Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви Мстислава із ЗСА який, висловлюючи почуття мабуть усіх учасників, заявив: „Радується душа, з глибини серця плине подяка Всевишньому за те, що Україна відроджується в слові і ділі, в свідомості й духовності. Ще пару місяців тому така заява найвищого представника УАПЦ — у столичному Києві, до того в конференс-залі Музею, який ще й досі несе ім'я Леніна (бо там проходили пленарні засідання конґресу), здавалась би абсурдною.

Та суть конґресу полягала не в урочистих промовах, а в наукових відповідях і повідомленнях. А цих доповідей і повідомлень на конґресі зачитаною понад триста. І всі мали один знаменник: торкалися України й української культури. І ще одна характерна риса: всі доповіді були зачитані українською мовою, що на наукових конґресах, навіть на Україні, не є явищем буденним.

З Чехо-Словаччини прибуло на Перший конґрес Міжнародної асоціяції україністів десять науковців — п'ятеро з Пряшева, двоє з Братислави і троє з Праги. Майже всі вони виступили з доповідями. Серед делеґатів конґресу чи не найбільшу увагу викликала доповідь Богдана Зілинського про українські матеріяли в празьких архівах, головним чином, про архів Музею визвольних змагань, доля якого довго була невідомою. Нещодавно значну частину цього архіву було знайдено і скаталоговано. Юрій Бача говорив про умови розвитку української літератури в Чехо-Словаччині після Другої світової війни, Михайло Мольнар — про українсько-міжнародні взаємини, я — про сучасний стан україністики в Чехо-Словаччині тощо.

Чехо-словацька делеґація привезла до Києва чотири примірники газети „Нове життя", приуроченій конґресу. В газеті, між іншим, розкрито невдалу спробу заснувати Міжнародну асоціяцію україністів у Празі в серпні 1968 року, спробу знищену совєтськими танками.

До лав Міжнародної асоціяції україністів було прийнято нових колективних членів, в тому числі і Словацьку асоціяцію україністів. Тут же було обрано новий 31-членний комітет МАУ, до складу якого входять по двоє представників кожної національної чи державної асоціяції.

Закінчення буде.

Світлана Світлик-Криса

Чи думала про це колись:
Стоятиму в підніжжі океану,
Що вклониться Атлантика до ніг —
Тривожно, грізно й величаво.

І гордо хвилю принесе
До рук моїх, немов аквамарини.
Я мушельки зберу на білому піску,
Що океан ховав в своїх глибинах.

Був день тоді ясний-яскравий,
Неначе десять сонць зійшло після грози,
В містечку Оушен Сайд на березі стояла
Так просто, як на березі ріки.

Не вірилось, — я в західній півкулі!
І під ногами — інший материк,
І розбиваються шумливі хвилі
До берега півострова Лонґ Біч.

Львів, 1990

(Вірш цей написала, перебуваючи в Америці, молоденька відвідувачка з України Світлана Світлик-Криса з проханням помістити його „в її улюбленій 'Свободі' ". — Ред.)

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Григорій Щербина

ПОДІЛ—КОЛИСКА УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОСТИ

I.

Поділ, або як у XVII-XVIII сторіччях його називали Києво-Поділ, в цілому до болю точно повторює долю України. Це і не дивно, адже він для неї не просто район великої столиці, а те, що для Варшави Старе Місто, для Праги — Град, для Москви — Кремль, для Парижу острів Сіте. Саме тут відбувались найбільш значущі для України події, а то і вирішувалась її доля. Як мало в світі знають, що то є Україна, так мало знають і про Поділ, але вже не тільки в світі, але і на Україні.

Те, чого хотіли духовні аґресори царату, авторитарної системи новітнього часу та місцеві манкурти і яничари, було майже досягнуто. Україна шаленими темпами зрусифікувалась, втрачала національну гідність, знання своєї історії, а Поділ, як наслідок, перетворювався у духовну і фізичну руїну. Щоб довершити його агонію тут на рубежі 1950-1960 років було намічено знести більшу частину історичної забудови, а на її місці збудувати житловий район з типових дев'яти поверхових будинків. Перші три з них були таки збудовані. Зараз вони як монстри вирізняються на тлі дво-трьо поверхової історичної забудови.

Тільки спеціялісти історики і архітектори розуміли що втрачають Київ, Україна, світова культура. Найбільш відважні і чесні розпочали виснажливу багаторічну боротьбу за спасіння української святині. Ними були передусім видатний український вчений, історик і археолог Михайло Брайчевський, відома архітектор-реставратор Валентина Шевченко, а потім комісія Українського товариства охорони пам'яток історії та культури в реконструкції історичної зони Подолу, активними учасниками якої Брайчевський та Шевченко залишаються й дотепер. Разом з іншими членами комісії ними підготовлено багато важливих документів, проведено інвентаризацію пам'яток, підготовлено рішення про створення заповідника „Древній Київ". Валентиною Шевченко розроблено проєкт реконструкції Контрактової (раніше Червоної) площі, проєкти відновлення Гостинного двору, фонтану „Самсон", комплексу Нового маґістрату. Завдяки товариству, його комісії, та дирекції заповідника практично припинено масове руйнування історичної забудови, анульовані, або скоректовні проєкти, що так чи інакше могли спотворити історичне середовище. Дуже важливим є те, що районне керівництво (передусім голова райради Подільського району Києва Іван Салій) стали на позицію не нової, як раніш, забудови Подолу, а наукової реставрації всіх її цінних елементів, відновлення втрачених елементів. Як результат, приймають первісного вигляду Контрактова площа, вулиці Андріївський узвіз, Боричів тік, окремі пам'ятки, відновляються традиційні ярмарки, святкуються Дні Києва, тощо. Все ж справжнє освоєння культурного потенціялу загальноукраїнської святині тільки починається.

Що ж то за унікальні культурні цінності, що потребували такої впертої боротьби за їх збереження? У чому їх не значення для Києва, України, світової культури? Зробимо маленьку їх інвентаризацію.

Замкова гора, що домінує над Подолом — найбільш древня частина міста. Безперервність археологічних структур, їх нашарування тут сягають 5 метрів численні знахідки скрабів доби Древнього Риму на горі та поруч, на Львівській площі, в інших місцях, дозволили академікам Рибакову, Толочко припустити, що саме Замкова гора — початок міста. В такому разі його вік, якщо враховувати датування та щільність археологічних пам'яток, їх часову послідовність, не 1,500, а можливо 2,200-2,500 років, а то й більше. Археологічні дослідження гори, в тому числі і залишків литовського замку XVI-XVII сторіч, ще попереду. Поруч унікальна вулиця Андріївський узвіз, сучасний український Монмартр, що огинає гору і зв'язує Верхнє місто та Поділ — найдревніша вулиця Києва. Не виключено, що їй 1,500 років, як і Верхньому місту.

За древньоруського періоду Поділ був однією з головних складових частин столиці. Це у ремісничих майстернях навколо Торгу, в урочищах Гончарі-Кожум'яки, що зберегли навіть дервньоруські ремісничі назви вулиць, зароджувались ті економічні підвалини, які дозволили українцям Кібальчину, Кондратюкові, Корольову, Глушко, Поповичу зробити прорив у космос. На жаль,від сім до дев'ять древньоруських цегляних храмів збереглись тільки залишки фундаментів, а на одній з них, церкві Богородиці Пирогощої ще і стін на висоту до 2,7 м. Великою цінністю є залишки древньоруського плянування (Контрактова площа, вулиці Покровська, Лівера, Боричів Тік тощо). Найбільшою древньоруською цінністю є унікально збережений археологічний шар, що сягає глибини 8-12, а місцями 15 метрів від денної поверхні. Тут вже зроблено багато відкриттів, досліджено міську древньоруську забудову. Уцілілі зруби будинків сягають 9-12 вінців. Проблема тільки в тому, як зберегти ці унікальні скарби. Це має велике значення не тільки для України, а і для культури всього слов'янства, тому що Київська Русь була на протязі декількох століть лідером слов'янських народів, другою після Візантії державою Европи.

Поділ пізнього середньовіччя — це справжня духовна столиця Українства, а також всього православного християнства. Ще з 1362 року литовські українізовані князі Олельковичі мріяли про повернення Києву статусу столиці східньослов'янських, а також литовських земель (на той час ділова староукраїнська мова мала розповсюдження на всіх українських, литовських землях, а також у Молдові, Валахії, Смоленській землі).

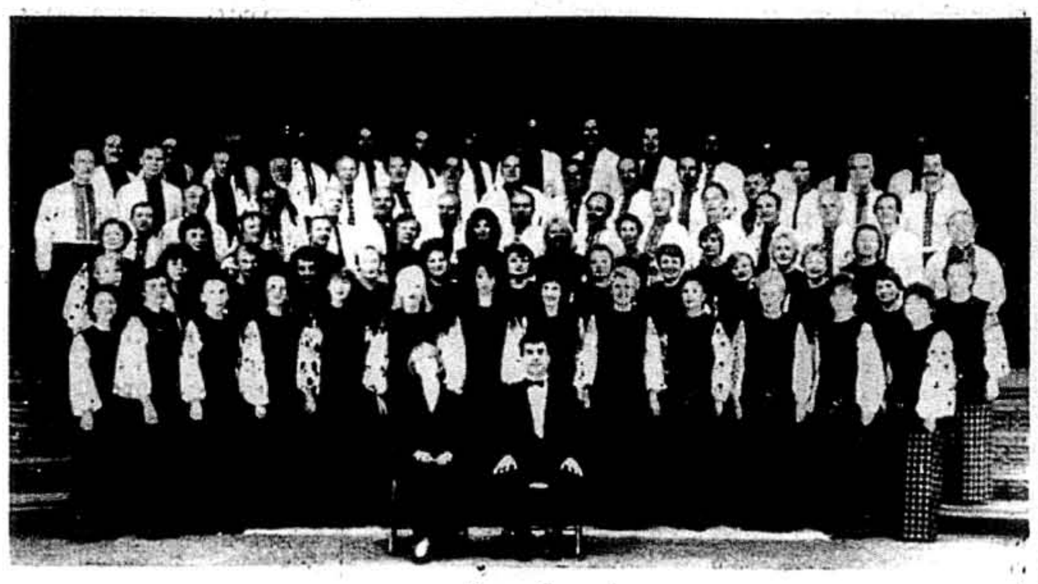
Закінчення буде.

Концерт...

(Закінчення зі стор. 1)

му Спортовому Клюбові за більші фінансові пожертви, які уможливили поїздку хору в Україну.

У першій частині хор, який, до речі, виступав у нових строях з програмою приготованою для виступів в Україні, виконав твори церковного і народного характеру: „За тебе Україно", слова В. Щурат, муз. С. Людкевич, муз. обробка О. Берник; зворушливе до глибини душі „Богородице Діво", А. Гнатишина, солістка Святослава Жила-Качарай; „Покаянія отверзи ми двери", муз. Веделя, муз. обр. О. Кошиць, солісти: О. Новицька, С. Жила-Качарай, Н. Гончаренко-Ковальчук, О. Гельбіґ, М. Мочула, Б. Кекіш, П. Ганкевич, П. Літепло, І. Стасюк; „Лічу в неволі", сл. Т. Шевченко, муз. Д. Січинський, соліст О. Гельбіґ; „Ти прекрасна", муз. Дж. Верді, хор з опери „Набукко", український переклад С. Комірний; „Поворот" з опери „Сивільський цирульник", українські слова Л. Любський, муз. Дж. Россіні, муз. обр. А. Степанов; „Карпати", слова І. Масенко, муз. І. Шамо, соліст Віктор Шевель і „Весілля", хор з опери „Олена", муз. А. Гнатишин, солістки С. Жила-Качарай і Н. Гончаренко-Ковальчук.

Хор „Думка"

Цікавою була також і друга частина концерту, що її відкрив сольоспівом „Гетьмани" Микола Голодик, вокальний ансамбль хору „Думка" у складі: С. Жила-Качарай, Н. Гончаренко-Ковальчук, З. Ковбаснюк, В. Косович, Л. Снігур, Т. Турчан-Ластовецька, М. Яремко і мистецький керівник маестро Михайло Лев. Ансамбль виконав дві пісні, а саме: „Ой заграли десь трембіти", слова і муз. М. Лева, і „Журавлі", слова і музика цього ж композитора.

З двома піснями виступив окремо чоловічий хор „Думка" в пишних нових строях, народному козацькому одязі та у „червоних жупанах". Хор виконав дві бравурні пісні: „Карпатські січовики", слова Яр Славутич, муз. Г. Китастий, і „Ой літа орел", муз. обр. Г. Китастий, соліст М. Невмержицький.

Злучені хори, жіночий у національних строях і чоловіки у своїх козацьких жупанах, ще раз виступили разом з піснями: „Їхав стрілець", слова Р. Купчинський, муз. М. Гайворонський, муз. обр. С. Людкевич; „З того кута та на той кут", муз. обр. А. Кушніренко, (гуцульська народна пісня), солісти: С. Жила-Качарай і М. Невмержицький; „Ой кум до куми", нар. пісня, муз. обр. С. Людкевич; „Як давно", слова О. Підсуха, муз. Г. Китастий, обр. на хор М. Лев, солісти О. Новицька і М. Голодик; „Україна — Канатата", слова Т. Шевченко, муз. Г. Давидовський, фортепіяновий уклад М. Лев, солісти: С. Жила-Качарай, Н. Гончаренко-Ковальчук, Я. Заставський, І. Стасюк, М. Голодик. Публіка два рази піднялася з місць і влаштувала для хору овацію. Оплескам не було кінця, не зважаючи на три додатки, між ними одну американську відому пісню „Ґлорі-Ґлорі Галелуя". Концерт закінчився тільки тоді, як хор заінтонував український національний гимн, що його підхопили усі присутні. Численні любителі хорового мистецтва підходили особисто до диригента і вітали його з успішним концертом, який був неначе психологічною підготовою до зустрічі зі слухачами в Україні.

До речі, УНСоюз, у співпраці з хором „Думка", спонзорує перше турне в ЗСА чоловічого хору „Гомін" зі Львова, тріо „Світлицю" з Києва, і ансамблю „Смерічка", виступ яких розпічнеться 31-го жовтня у Вашінґтоні. Ввесь дохід з виступів в Україні „Думка" переводить на Фонд приїзду до ЗСА хору „Гомін".

Очевидно, заля могла помістити більше осіб, бо як писала у дописі Оксана Кузьма: „Думці" українська публіка принесе в дар не лише оплески, але серця присутніх, відгукнеться щедро на потреби української потерпілої дітвори. Так однак не сталося, бо ми, „обросли" шкаралупою байдужости навіть до найбільш конечних потреб, не кажучи вже про сам концерт, багатий і різноманітний, що був не тільки насолодою для глядача, але і виявом вищого мистецького співочого рівня.

Залишається побажати хорові „Думка" великих творчих успіхів у поїздці по Україні.

Зустріч закарпатців у Києві

Чикаго — (Коз). — З нагоди першого Міжнародного з'їзду україністів у Києві відбулася зустріч учасників цього з'їзду із Закарпаття, Пряшівщини, Войводини та вихідців з того краю, що живуть за океаном. Зустріч 29-го серпня заініціював координатор Комісії зв'язку та інформації закарпатських українців, проф. Василь Маркусь з Чикаго. Участь взяла 21 особа, серед них члени Комісії зв'язку, о. д-р О. Баран та д-р Осип Данко, (присутній у Києві д-р Іван Фізер не міг взяти участи у зв'язку із засіданням правління Міжнародної асоціяції україністів, членом якого він є), україністи з Пряшівщини (шість осіб), з Югославії (три особи), а решта з Ужгорода, Львова та Києва.

Господар зустрічі член — кореспондент Академії Наук України, д-р В. Фущич, привітав учасників у залі нарад Інституту математики, а д-р В. Маркусь коротко представив проблематику зустрічі-наради стосовно теперішнього відродження Закарпаття та споріднених спільнот в Югославії й Чехо-Словаччині. Зокрема порушено справу виниклого „русинства" та спроб деяких людей просувати концепцію окремої „русинської народности. Доповідач познайомив присутніх із заявою закарпатських діячів в Північній Америці, що її схвалено на з'їзді в місті Кейн, Па., 15-го липня 1990 року. Присутні підтримали зміст заяви, бо були з нею ознайомлені з опублікованого тексту у Пряшівському „Новому житті" та слідом за ним в ужгородській „Закарпатській Правді". Було повідомлено, що переважна більшість суспільної опінії в обидвох краях схвально підтримують заяву.

В дискусії оцінено появу Товариства карпатських русинів в Ужгороді як шкідливу ініціятиву, промотори якої не настільки заінтересовані розвитком реґіональної культури чи навіть відродженням давньої назви „русин", як інспіровані вони якимось комплексом українофобії. В мотивах цієї групи слід також добачувати зовнішні впливи і то людей типу проф. Павла Маґочий, як місцевих відповідних органів, яким на руку тепер розбивати національне відродження на Закарпатті. Висловлено різні погляди щодо ставлення до цієї групи: дехто суґерував увійти в діялог з нею і вияснювати недоречність концепції. Більшість, однак, погодилася, щоб ніяка організована група закарпатців не входила в „партнерство" з цими людьми, хоч індивідуально можна з ними дискутувати.

Під час зустрічі закарпатців в Києві.

(Фото: Олесь Мушинка)

Присутній на з'їзді україністів д-р П. Маґочий скликав свою нараду, стягнувши з Ужгороду трьох активістів Товариства карпатських русинів. Прибули до Києва особи, що не мали нічого спільного із з'їздом україністів, а саме голова Т-ва карпатських русинів М. Томчаній, письменник Петровцій та особа невиясненого етнічного походження Михальова. В цій другій зустрічі 30-го серпня взяли участь також три закарпатці з Пряшева і Києва. Як подає „Нове життя" (Пряшів, ч. 37 з 14-го вересня 1990), на зустрічі „Томчаній заявив, що русини є самостійною нацією, яка не належить до українського народу і навіть до групи східніх слов'ян. На питання до котрої групи слов'ян вони належать, він відповів, що русини належать до групи південнозахідніх слов'ян. Про яку слов'янську групу йдеться (наука такої групи не знає) М. Томчаній ближче не пояснив. До цього погляду приєдналась і решта присутніх закарпатців та проф. Маґочий". Значить, із присутніх сімох осіб на нарадах, це були погляди чотирьох осіб.

„Протилежного погляду були Ф. Зубанич (редактор журналу „Вітчизна") та Ю. Бача (професор україністики в Пряшеві), які висловили думку — пише „Нове життя", — що „русини є самостійною етнічною групою українського народу (так як, наприклад, шаришани є самостійною етнічною групою словацького народу)". Цей погляд поділяв і студент з Праги Олесь Мушинка, автор допису в „Новому житті".

Перша зустріч — велика (29-го серпня) ухвалила відбути в серпні 1991 року міжнародну наукову конференцію в Ужгороді на тему: „Українські Карпати: етнос, історія, культура". Програмова комісія у складі: Ю. Бача (Пряшів), В. Маркусь (Чикаґо), та П. Чучка (Ужгород) відбула наради в Ужгороді та Пряшеві і намітила широку чотириденну програму з участю понад 30-ох доповідачів.

В. Маркусь

Молоді...

(Закінчення зі стор. 1)

сить д-р М. Хомяк, відома активістка, історик та автор недавно опублікованої праці в англійській мові „Feminists Despite Themselves". Вона недавно мала змогу побувати в Україні, де мала ряд зустрічей із провідними особами, а також із звичайними громадянами.

У першій дискусійній групі під назвою „Панель молодих жінок" обговорюватиметься питання про те, як молоді американки українського походження зуміли здобути успіхи в науці та житті серед своїх американських ровесниць і в той сам час зберегти сильне зацікавлення українською громадою. Тут виступлять: Христина Бокало, Дора Хомяк, Одарка Полянська та Адріяна Слиж, а модератором буде Надія Ратич.

Наступна група обговорюватиме справу „Збереження української культури". Тут вестиметься розмова про музеї, відповідні видання, можливостсі виміни з музеями в Україні та індивідуальні досліди українського мистецтва в Україні. Модератором буде Наталія Даниленко, а панелістами Наталка Кормелюк і Марія Шуст.

Дальшою точкою програми буде „Дискусія круглого стола: аналіза теперішніх подій в Україні". Модератором цього панелю буде М. Богачевська-Хомяк, а участь в дискусії братимуть: Сергій Буряк, Лариса Онишкевич і Оксана Процик. В цій точці обговорюватимуться особисті спостереження політичнихх, економічних, соціяльних і культурних явищ в Україні.

У черговому панелі „Українські американці: творчість, спадщина та наше майбутнє", виступить Аркадія Оленська-Петришин, Юліяна Осінчук і Вірляна Ткач, а модератором буде Оксана Борбич-Кордуба. Вище згадані українські жінки досягли значних успіхів у мистецтві, де вміло поєднали українську тематику з вимогами сьогодення. Вони поділяться з присутніми своїми переживаннями та плянами на майбутнє.

Про „Мобілізування українських американців" говоритимуть: Володимир Базарко, Наталка Кормелюк, Єпископ Василь Лостен і Надія Матківська, а в ролі модератора виступатиме Зеня Брожина. Про те, як українська громада в діяспорі допомагає Україні розкажуть ці відомі активісти українсько-американської громади.

Після цього відбудеться панель на тему „Реактивізація організацій в Україні", бо ж кожному відомо, що з оживленням національної свідомости чимраз частіше появляються нові організації. Про виникнення таких організацій говоритимуть діячки організацій, які мали свій початок в Україні, але продовжували свою діяльність поза її межами, а саме Ольга Кузьмович і Ліда Черник. Вони обговорюватимуть шляхи і методи відродження цих організацій в Україні. Вестиме панель Марта Коломиєць.

Наступний панель — „Наш саморозвиток на 2001 рік". Тут обговорюватимуться нові вимоги та завдання, що їх перед новітню жінку поставить грядуче тисячоліття. Дискусію вестимуть Марійка Гельбіґ, Ольга Гнатейко та Ірина Скрибайло.

Панелем про „Медицину та довкілля" проводитиме д-р Юрій Савицький. Плянується обговорити світла і тіні недавньої поїздки на III Науковий конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, який відбувся в Україні. Інші медичні теми та проблеми занечищення довкілля також будуть порушені.

У панелі „Преса та контакти" з Україною" Рома Сохан-Гадзевич порушить справу отримування вірогідних вісток про події в Україні, в який спосіб і якими дорогами вони приходять.

Всі ці панелі, як запевняють наші співбесідниці, мають на меті заторкнути питання, які тривожать кожного з нас. Щоби ще краще насвітлити ці події, на головного доповідача запрошено проф. Ларису Скорик, депутата Верховної Ради України.

Ще одною атракцією конференції „Українська жінка у двох світах" буде можлива участь нюджерзького демократичного сенатора Билла Бредлі.

У п'ятницю увечорі, 12-го жовтня, відбудеться товариська зустріч, а в суботу, 13-го жовтня, дискусійні панелі. Вечером цього дня — святкова вечеря з виступом депутата Верховної Ради України Л. Скорик і митецькими виступами бандуристки Олі Ходоби та дуету Олі й Славка Косівих. У неділю, 14-го жовтня, після Богослужб, католицької в приміщеннях готелю та православної в поблизькому храмі св. Андрея Первозванного в Бавнд Бруку, будуть переведені підсумки конференції. Ще пригадують організаторки, що під час конференції можна буде побачити цікаві знімки та прозірки зроблені недавно в Україні.

Хочеться вірити, що українське громадянство, а зокрема жіноцтво оцінить належно зусилля цих молодих людей та своєю присутністю збагатить і посилить віру в світле і славне майбуття оживаючої України.

Оплата за цілу конференцію виносить 115 дол., не включаючи готелевого приміщення. Вступ на панелі та святкову вечерю по 50 дол. за кожну з імпрез. Інформації про зголошення та замовлення [illegible] мати, телефонуючи до Христі Храпливої на число (201) 583-0933

В невимовному смутку повідомляємо приятелів і знайомих, що в середу, 12-го вересня 1990 року відійшла у вічність наша кохана

ДОНЯ, ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

МАРТА ОЛЬГА ОЛЕКСИШИН

з дому СІЯК

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 17-го вересня 1990 року з української католицької церкви Непорочного Зачаття в Сан Дієго, Каліф., на цвинтар Святого Хреста.

В безмежнім жалю:
батьки — ІРИНА І ВОЛОДИМИР СІЯК
муж — РОМАН ЮРІЙ ОЛЕКСИШИН
донька — УЛЯНА РОМАНА ХАБУРСЬКА
з мужем ЮРІЄМ
внучка — ХРИСТИНА ЗЕНОВІЯ ХАБУРСЬКА
ближча і дальша родина

Замість квітів на могилу пожертви призначені на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 28-го вересня 1990 р. після тяжкої недуги відійшов у вічність на 76-му році життя вірний син України

бл. п.

Теофіль Бак-Бойчук

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 5-го жовтня о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

СЛУЖБА БОЖА в суботу, 6-го жовтня о год. 10-ій ранку в церкві Благовіщення при 1906 Valley Rd., Mellrose Park, Pa.
Похорон на українському цвинтарі у Fax Chase, Pa.

Горем прибиті:
дружина — ЮЛІЯНА
донька — ОКСАНА
донька — МАРІЯ, ЯРОПОЛК РАКОВСЬКИЙ
з синами АДЕМАРОМ та АЛЕКСАНДРОМ
син — ІГОР з дружиною ЛЮБОМИРОЮ та дітьми НАДІЄЮ, ГРИГОРІЄМ, АНДРІЄМ та ЛЬОРЕЮ
син — ОЛЕГ, ХРИСТИНА БАК-БОЙЧУК
з синами ПЕТРОМ та ЮРІЄМ
ближча і дальша родина на землях і на чужині

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

О, вірте, всі мури земного спадуть,
[illegible] серце обернеш у сурму
[illegible]
Твоєго шаленого штурму

Олег Кандиба-Ольжич

Про музичний рік, що минув

(Звіт музичного директора серії „Музика в Інституті")

Довгими роками українська музика стояла в тіні або її присвоювали собі інші як свою. Отже вже найвищий час, щоб чужі пізналися на наших талантах і признали, що вони українські.

Саме таке завдання — вийти на широку музичну арену — поставила собі серія „Музика в Інституті". Завдання „Музики в Інституті" — вишукувати музик і композиторів з України і допомагати їм розвинути свої можливості на Заході, допомагати їм у їхніх виступах, а також у виступах американських українців з музичним талантом.

Перший сезон „Музика в Інституті" виконав у тому напрямі своє завдання понад усі наші сподівання добре. Впродовж лише кількох місяців музика і її виконавці, треба признати, дуже добрі, зібрали в УІА незвичайно добірну публіку, яка має вироблене ім'я у музичному Ню Йорку.

Завдяки одному концертові „Камерна музика в Інституті" Український Інститут Америки став визначним музичним сальоном, який відвідують такі найкращі музичні критики, як наприклад газети „Ню Йорк Таймс". У своїй рецензії критик Бернард Голленд писав у „Ню Йорк Таймсі" з 7-го березня: „Український Інститут Америки відкрив свою серію камерної музики знаменитими музичними талантами, що виконали важкі, але важливі твори... Це була музика Шніттке, Айвса, Маглера і українського композитора Мирослава Скорика... Усі виконання творів у справжній атмосфері камерного концерту були надзвичайні". Цією рецензією український Інститут мав дебют, як концертова заля.

Але українська музика також не перейшла без її корисного відмічення. У рецензії на концерт Олега Криси, що появилася в „Ню Йорк Таймсі" пера Джеймса Ейстрайха з 26-го січня, він, зокрема, прихильно висловлюється про виконання ним сонати Бориса Лятошинського, який захоплювався Брамсом і творив під тим впливом. Коли взяти до уваги, що попередній критик порівняв композицію Скорика до американського відомого композитора Айвса, то це незвичайно корисне для невідомих досі американським рецензентам українських композиторів. Як бачимо, українська музика зробила своє помітне враження на американських критиків і до того дуже позитивне.

Наша гордість і слава — скрипаль, тісно пов'язаний з „Музикою в Інституті" Олег Криса, в одному році здобув незвичайно багато. Це він дістав знамениті рецензії в „Ню Йорк Таймсі" і „Вашінгтон Пост", а в травні після дебюту з оркестрою в Елліс Туллі Голл у Лінкольн Центрі, де він виступив у скрипковому концерті Ґлазунова, його зустріло те, про що мріє кожний музика: він підписав контракт із ІЦМ — найбільш престижевим музичним агентством, що влаштовує концерти для таких артистів-віртуозів як Айзик Штерн, Йо-о-Ма, Клод Орро, Павло Плішка та інші. Відразу посипалися замовлення на концерти в такій кількості, що О. Криса мусів відкликати свій виступ в Гантер коледжі. Так наш скрипаль став наочним доказом, як можна добитися вершин музичних успіхів в одному лише році. Розуміється він вже тепер вийшов далеко поза рамки „Музики в Інституті" і ми закінчили наші обов'язки відносно нього, але ми певні, що він завжди буде готовий нам помогти. Так, це справді був рік Олега Криси.

Наша „мала" гордість і слава є „Алекс" для відрізнення від батька Олександра) Слободяник, який після свого дебюту в концерті зі своїм батьком в Інституті (28-го і 29-го жовтня 1990) року здобув як наймолодший пяніст, на конкурсі молодих артистів з-поміж 350, які до нього ставали місце серед трьох першунів, а це дає йому змогу впродовж трьох років дальший розвиток, а також дебют в Ню Йорку і у Кеннеді Центрі у Вашінгтоні та інших концертів. У червні він дав перший свій професійний концерт в коледжі Бард з великим успіхом. Місцева преса писала про нього під таким заголовком: „український пяніст захопив слухачів у Бард коледжі". Отже, як бачимо його, кар'єра запевнена. Все, що ми потребуємо, то його підтримувати. Тепер він є учнем Музичної школи Мангеттену, а невдовзі буде грати в Айові та Оклагомі.

Ще одним успіхом „Музики в Інституті" в пропаґуванні української музики є запрошення квартету Леонтовича, піяніста Миколи Сука і челістки Марії Чайковської у співпраці з бюром Союзних артистів. Мати тут бюро, яке займається виступами, — це для кожного музика найважливіша справа. Коли квартет Леонтовича буде мати свій дебют в ІА у березні 1991 року, то це буде вже після того, як він відбуде в ЗСА ряд концертів у різних місцевостях, влаштованих агентством Союзних артистів.

Ірина Стецура

Семінар для пластових виховників у Бразилії

Учасники 1-го семінару для пластових виховників у Бразилії (Зліва): Іван Кіндра, Михайло Сосяк, Владика Єфрем, Михайло Василик, Лавро Нагірняк, Нестор Кутинський, о. Микола Милусь і Методій Грошко.

(Фото Марусі Литвин)

Стараннями заступниці голови Головної Пластової Ради (ГПР) пл. сен. Слави Рубель і завдяки фінансовій допомозі Головної Пластової Булави (ГПБ), від 31-го серпня до 3-го вересня в Куритибі, в Клюбі „Полтава", відбувся 1-ий семінар для пластових виховників. Його зорганізували пластуни сеніори о. митрат Микола Милусь, Михайло Сосяк та Іван Кіндра, а провели пластуни сеніори з Буенос Айресу, Аргентина, д-р Михайло Василик (голова Крайової Пластової Ради Аргентини) з дружиною Романою і Маруся Литвин.

В семінарі взяли участь такі пластуни прихильники: Аніта Балабан, Іван Стадник, Іванна Кадлубіцька, Інес Кадлубіцька, Лавро Нагірняк, Лусіо Муран, Маріо Йосиф Візньоський, Нестор Кадлубіцький та Юлія Кадлубіцька-Кіндра, яка приводила своїх діточок Оксану й Олеся, щоб уже набирали пластового духу.

Для запізнання між собою, взаємоінформації і щоб розпочати працю семінару, у п'ятницю, 31-го серпня, о 6:30 вечора відбулися сходини організаторів семінару з виховниками з Буенос Айресу. У цих сходинах також взяли участь Маріян Чайковський, голова Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації, та Анастазія Сосяк.

У суботу, 1-го вересня, о 10:30, проводирі й організатори семінару мали зустріч у єпископській резиденції з о. Маріо Лазовським — душпастирем УКЦ на Пінейріньо. Отець Маріо запізнався з пластом коли працював при парафіях у Рочестері та Йонкерсі у ЗСА, і є зацікавлений, щоб у його церковній громаді діяв Пласт.

По полудні, о 3-ій год. пл. сен. Іван Кіндра, передаючи тоді слово пл. сен. Михайлові Василикові, що мав гутірку про „Пластовий стиль життя". По короткій перерві слово взяла пл. сен. Маруся Литвин, яка говорила про „Пластову організацію", „Пластові зайняття", і „Пластові сходини", пояснюючи, між іншим, які є гурткові книги і як мається їх вести. Виховники Маруся й Василик провели показові гурткові юнацькі сходини, включно з вправою впоряду.

У неділю, 2-го вересня, виховники з Арґентини, разом з Михайлом Сосяком, Іваном Кіндрою, Анітою Балабан і Лавром Нагірняком були о 10-ій год. на Службі Божій в УКЦ на Пінейріньо. При кінці Служби Божої о. Маріо поінформував присутніх про старання відродити Пласт у Бразилії і що з цією метою приїхали гості з Арґентини, і заохотив присутніх, зокрема молодь, щоб зустрілися по Службі Божій з гостями з Арґентини у залі під церквою та послухали деякі інформації про Пласт. На цю зустріч, включно з о. Маріом, зійшлося 19 осіб, які чули від пл. сен. Михайла Василика об'єктивні інформації про Пласт і про життя українців в Арґентині.

О 3-ій год. по полудні учасники семінару зійшлися на гутірку друга Василика на тему „Пластовий однострій і відзнаки". Відтак подруга Маруся мала гутірку про „Плян праці", а друг Василик про „Сходини старших пластунів", „Структуру Пласту" і „Пластові табори". На закінчення подруга Маруся висвітлила про зірки пластових таборів в Арґентині та українських поселень, зокрема церков, у провінції Місіонес.

У понеділок, 3-го вересня, о 9-ій год., гості з Буенос Айресу разом з Михайлом Сосяком та Іваном Кіндрою були на авдієнції у Владики Єфрема Кривого — епарха УКЦ в Бразилії. Впродовж більш як двох годин, крім церковних і загальноукраїнських справ, обговорено дружньо й щиро з Владикою Єфремом про можливості Пласту в Бразилії. Між іншим, Владика Єфрем звернув увагу на деякі „складні обставини", яких не можна іґнорувати, бо інауше Пласт не „прийметься" в Бразилії, зокрема між католиками. Він також звернув увагу на те, що треба вести пластову діяльність так, щоб не можна було казати, що Пласт робить конкуренцію з іншими організаціями чи навіть із церквами, а пластові зайняття треба програмувати тоді, коли інших зайнять нема.

О 7-ій год. вечора були сходини для закриття семінару й устійнення пляну дальшої пластової праці в Бразилії. На сходинах був присутній Владика Єфрем Кривий, організатори й проводирі семінару та його учасник Лавро Нагірняк. Також прибули на сходини Нестор Кутинський — секретар Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації й кандидат на бразилійського федерального депутата, і Методій Ґрошко — член управи Товариства Прихильників Української Культури — ТПУК. На сходинах, маючи уповноваження від ГПБ, пл. сен. Михайло Василик наменував пл. сен. Івана Кіндру першим впорядником й організатором Пласту в Бразилії (спеціяльно для цього І. Кіндра пройшов у серпні у ЗСА новацький та юнацький вишколи), а пл. сен. Михайла Сосяка призначено головним радником, маючи до помочі пл. сен. митрата Миколу Милуся. Від цієї дати офіційно розв'язана Рада для Відновлення Пласту в Бразилії — РВПБ, яка була створена на сходинах із заступницею голови ГПР пл. сен. Славою Рубель 5-го грудня 1989 року в Куритибі. Устійнено також, що головним завданням організатора Пласту в Бразилії є приготовити учасників семінару до здавки 1-ої пластової проби й провести з ними вишкіл на виховників, так щоб у січні 1991 року ті, що хочуть бути новацькими виховниками — могли брати участь на новацькому таборі в пластовій оселі коло Буенос Айресу як підбратчики й підсестрички, а ті, що хочуть бути юнацькими виховниками — могли брати участь в юнацькому таборі, що має відбутися в провінції Місіонес. Устійнено також, що організатор Пласту в Бразилії має влаштувати інтенсивний курс вивчення української мови для кандидатів на пластових виховників. Владика Єфрем погодився, щоб цей курс відбувся в клюбі „Полтава" з домовленням, що курс буде відкритий також для зацікавлених непластунів. А щодо заприсяження майбутніх виховників, вирішено, що найліпше зробити таки в Бразилії після січневих таборів, у присутности родичів, зацікавлених Пластом, церковних і громадських діячів та української громади взагалі.

І тоді, коли в Бразилії вже буде кілька новацьких та юнацьких вишколених пластових виховників — тоді вже можна буде творити новацькі рої та юнацькі гуртки і розпочати нормальну пластову діяльність.

Адреса Пласту в Бразилії: Plast — A/C Joao Kindra, Caixa Postal 2988, 80001 Curitiba — PR, Brasil

Пл. сен. Іван Кіндра

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — „Квінс Юнайтед СК 1:3

Були це перші змагання II дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку, в яких в неділю, 23-го вересня ц. р., І дружина УСК-у зазнала поразки вислідом 1:3. Протягом тієї зустрічі гра була майже рівнорядною, в якій суперникам виходили усі їх задуми, в той час, як наша дружина щойно зігравалася, в складі якої є доволі багато нових футболістів. Після здобуття ведення 1:0 в першій половині суперники здобули чергових два ґолі в другій, коли в цьому часі Ґраціяно з подачі Плісака стрілив єдиного почесного ґоля зустрічі. Як показали ці змагання, „легкого життя" в цій дивізії не буде і тому нашим футболістам прийдеться попрацювати над своєю фізичною кондицією для того, щоб принаймі дорівнювати рівним технічно, але сильнішим фізично суперникам. На вирізнення заслужив Роман Плісак, новоприбулий з України футболіст, який і виробив позицію Ґраціянові до здобуття цього почесного ґоля.

Резервова дружина УСК перемогла резерву „Квінс Юнайтед" сухим вислідом 2:0.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Гейзлет „Гаррікейнс" СК 0:6

Цими першенськими змаганнями, що відбулися на виїзді в неділю, 23 вересня ц. р., в місті Гейзлет з місцевим клюбом „Гураґан", І дружина „Ч. Січі" розпочала новий футбольний сезон в новій півпрофесійній дивізії Ґарден Стейт Ліґи Ню Джерзі. Як показує вислід, перший виступ нашої дружини виявився невдалим. Суперники, що здобули високу перемогу минулої неділі в Трентоні з місцевими „Кікерсами" — 7:0!, виявилися і цим разом чудовим колективом, який володіє бездоганною технікою, мобільністю і завзятістю. Вже до перерви господарі вели 3:0 і після відпочинку подвоїли цей рахунок. За цей час гості не зуміли здобути хоч би почесного ґоля, хоч мали для цього трикратно можливості. Наші футболісти дорівнювали господарям технічними заграннями, але значно поступалися швидкістю, якою „гураґанним" темпом випереджували їх футболісти господарів. „Може й добре, що на перший виступ нам попав без сумніву найсильніший клюб тієї півпрофесійної дивізії, сказав після гри тренер „Ч. Січі" Михайло Паливода. Тепер ми побачили на власні очі наші слабі сторони і зможемо приділяти їм на тренінґах особливу увагу."

Склад „Ч. Січі": І. Лисяк, М. Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, М. Дворський, М. Торій, М. Олью, Г. Маткисян, Б. Муніс, О. Василак, Д. Рубеловський, Л. Голубець, С. Даник, Ф. Наполі, М. Погода, К. Равш. В складі дружини зареєстровані теж І. Паливода, Я. Твардовський і Д. Ромійо.

Календарець змагань „Ч. Січі" на першу половину сезону:

7 жовтня на виїзді в м. Персиппені, 14 жовтня на виїзді в Керні, 21 жовтня на площі Фарчерс Ґров з польським клюбом „Вісла", 28 жовтня на площі Фарчерс Ґров з польським клюбом Перт Амбой, 4 листопада на виїзді у Валінґтоні і 11 листопада на виїзді в Трентоні.

Організуються футбольні дружини доросту

Розпочалися тренінґи наймолодших футболістів „Ч. Січі" у віці 7—12 років. Тренінґи проводять Михайло Паливода і Микола Гординський кожної п'ятниці в год. 6:30 вечора на площі Фарчерс Ґров. Зацікавлених футболістів закликається брати участь в цих тренінґах.

Провід футбольної ланки „Ч. Січі" при цьому повідомляє зацікавлених футболістів „олдбоїв" у віці понад 30 років, що весною розпічнеться сезон в дивізії „олдбоїв" в Ґарден Стейт Лізі. Тренінґи тієї групи футболістів проходять поруч футболістів І дружини „Ч. Січі" на площі Фарчерс Ґров кожної п'ятниці в год. 8—10 вечорами. Запрошуємо зацікавлених кандидатів.

Відбиванкові дружини „Ч. Січі" розпочали активність

Розпочалися тренінґи чоловічої і жіночої дружин „Ч. Січі", які в наступному місяці розпічнуть відбиванковий сезон у Відбиванковій Асоціяції Америки. Тренінґи чоловічої дружини проводяться кожної середи вечорами в год. 8—10 в гімнастичній залі парафіяльної школи св. Івана при Сенфорд Евеню в Нюарку. Тренінґи жіночої дружини проходять кожного четверга вечорами 8—10 год. в цій же залі. Провід відбиванкової ланки запрошує зацікавлених цим спортом включатися до наших дружин.

Р. Матківська здобула чергову перемогу

Роксана Матківська, чолова тенісистка „Ч. Січі", багатократна чемпіонка УСЦАК, продовжує успішно виступати в середньошкільному тенісовому сезоні. В чергових першенських змаганнях з репрезентацією середньої шроли Пассейк Веллі, С. Ш. Миллбирн вийшла переможцем вислідом 5:0. В поодинокій зустрічі з найсильнішою тенісисткою Пассейк Веллі Моною Шаг Роксана виграла вислідом 6:0, 6:0.

Вісті з України

У київській „Спортивній Газеті" в числі з 8-го вересня появилося „Звернення до футболістів, тренерів, голів обласних федерацій футболу України" такого змісту:

„Шановні друзі!

16 липня 1990 року в житті нашої республіки сталася знаменна подія — Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет України. В X розділі „Міжнародні відносини" говориться: „Українська РСР як суб'єкт міжнародного права здійснює без посередні зносини з іншими державами..., бере участь у діяльності міжнародних організацій в обсязі, необхідному для ефективного забезпечення національних інтересів республіки у... культурній і спортивній сферах".

Посилаючись на цей документ, секретарят НРУ вважає за необхідне:

1. Негайно скликати звітно-виборчу конференцію Федерації футболу України.

2. Провести вибори голови і керівництва Федерації футболу України на альтернативній демократичній основі.

3. Для Репрезентації України в розиграшах Кубків УЄФА, на чемпіонатах світу, Европи і на Олімпійських Іграх необхідно створити національну Федерацію футболу України і проводити свій чемпіонат.

Секретаріят НРУ вважає, що Україна мусить нарівні з усіма країнами світу брати участь у найвищих міжнародних змаганнях.

Секретаріят Народного Руху України"

Київське „Динамо" — кандидат на чемпіона вищої ліґи

Київське „Динамо", що вже раніше здобуло Кубок СССР, веде теж в показнику табелі ігор у вищій лізі СССР і є основним кандидатом на чемпіона. Після 18 відбутих змагань Київ має на свому конті 26 точок і 30:12 відношення ґолів. Дальші місця займають: ЦСКА (Сов. Армія) — 25 точ., Москва „Торпедо" (22), Москва „Спартак" (16 ігор — 21), Москва „Динамо" (21), Дніпропетровське „Дніпро" (18), Донецький „Шахтар" (18), Єреван „Арарат" (17), Одеса „Чорноморець" (16), Харків „Металіст"(13), Душанбе „Памір" (12), Мінськ „Динамо" (9) і Волгоград „Ротор" (8).

Подав от

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Альжиру Ахмед Бен Белла у четвер, 27-го вересня, закінчив своє десятилітнє заслання та повернувся до дому, де його ентузіястично вітало біля 50,000 співвітчизнян, яких він у своїй промові заохочував до підтримки Іраку. Він також закликав до підтримки його кандидатури в наступних виборах на початку нового 1991 року. Арабські дипломати в Парижі кажуть, що він старається дістати політичну підтримку членів партії Ісламського фронту спасіння щоби мати запліччя у викликові теперішньому урядові партії Національного визвольного фронту.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ АНГЛІЯ та Іран подали до відома, що їхні країни відновляють свої дипломатичні стосунки після того, як англійський уряд сказав, що є задоволений тим, що уряд Ірану більше не заохочує мусулманів до вбивства англійського письменника Сальмана Рашді. Обидві країни припинили свої дипломатичні стосунки півтора року тому, як колишній іранський духовий провідник аятолла Хомейні обвинуватив письменника С. Рашді в богогульстві у його книжці „Сатанічні вірші", прирік його на смерть та заявив, що священним обов'язком всіх мусулманів є його вбити.

ОБУРЕНИЙ ТА ПОТРЯСЕНИЙ поширенням жорстокої нестямности проти рішення, щоби зарезервувати більше державних місць праці для обездолених індійців, прем'єр-міністер В.П.Сінґ звернувся з проханням до студентів-демонстрантів, щоби почали переговори в цій справі з його урядом. Це, що на початку виглядало, як звичайне невдоволення ще одним рішенням уряду протягом останнього місяця, в минулому тижні дуже швидким темпом обернулося в загрозу прем'єр-міністрові Сінґові. Звернення прем'єр-міністра мовами гінді та англійською передавалося по державному телебаченні в той самий час, як в багатьох містах країни встановлювано поліційну годину та прикликано військо для наведення порядку.

ЙДУЧИ ШЛЯХОМ каліфорнійських законодавців, стейт Ню Йорк також затвердив новий закон охорони довкілля, спрямований на обмеження отруйних випарів з автомобілів. Як відомо, найстрогіші стандарти в цьому напрямку має Каліфорнія, яка теж має найбільш забруднене повітря в країні. Згідно з новоприйнятими стандартами в Ню Йорку, нові авта випуску 1993 року повинні мати менші випари отруйних ґазів. Нові стандарти вимагатимуть більше видатків при виробництві автомобілів та й додаткової ціни авт в середньому на 150 дол.